

**Zapraszamy do punktów
nieodpłatnej pomocy prawnej
i nieodpłatnego poradnictwa
obywatelskiego**

Udzielane porady są:

- bezpłatne (klient zobowiązany jest do podpisania oświadczenia, że nie stać go opłacenie porady adwokata, radcy prawnego, prawnika),
- poufne,
- udzielane w oparciu o aktualny stan prawny (rzetelne i profesjonalne),
- bezstronne.

Z nieodpłatnej pomocy skorzystać może każda osoba fizyczna, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku. Warunkiem udzielenia porady jest podpisanie odpowiedniego oświadczenia, wskazanego w ustawie.

Informacje na temat nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Rudy Śląskiej

<http://www.rudaslaska.pl/pomoc-prawna>

Informacje na temat darmowej pomocy prawnej i edukacji prawnej na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości

<https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/nieodplatna-pomoc-i-porady/>

Zapraszamy także na stronę internetową naszego stowarzyszenia:

<http://www.rkp-rudasl.pl/npp/index.php?pokaz=npp>

**NIEODPŁATNA POMOC
PRAWNA, PORADNICTWO
OBYWATELSKIE
I EDUKACJA PRAWNA**

Naszą misją jest zapewnienie klientom rzetelnych, bezstronnych, bezpłatnych porad prawnych i obywatelskich oraz informacji prawnej!

Zapisy na nieodpłatne porady prawne i obywatelskie pod nr telefonu:

**32 248 68 00
lub
w pok. 313**

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
Urząd Miasta Ruda Śląska
w godzinach pracy Urzędu Miasta

Zwolnienie od kosztów sądowych i pełnomocnik z urzędu

Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc Państwa dla osób, które ze względu na ich szczególnie trudną sytuację materialną nie mogą ponieść tych kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, zwłaszcza osób bezrobotnych, chorych, samotnych, bez źródeł stałego dochodu i bez majątku, w przypadku, których oddalenie wniosku o zwolnienie od kosztów naruszyłoby ich prawo do sądu

(postanowienie Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2019 r., I CZ 1/19)

Kto i w jaki sposób może domagać się zwolnienia od kosztów sądowych?

- ◆ Warunkiem Zwolnienia od kosztów sądowych jest złożenie przez osobę ubiegającą się o takie zwolnienie oświadczenia, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny lub ich poniesienie narazi ją na taki uszczerbek.
- ◆ Do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych należy dołączyć oświadczenie na formularzu, obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów.
- ◆ Wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy. Osoba fizyczna, która nie ma miejsca zamieszkania w siedzibie tego sądu, może złożyć wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych w sądzie rejonowym właściwym ze względu na miejsce swego zamieszka
- ◆ Oddalenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych podlega zaskarżeniu. Środek zaskarżenia - zażalenie lub skargę na postanowienie referendarza sądowego - wnosi się w terminie tygodnia od doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem. Jeżeli postanowienie to nie zawiera uzasadnienia, warunkiem wniesienia środka zaskarżenia jest wcześniejsze wystąpienie o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia na piśmie. Termin na złożenie takiego wniosku wynosi tydzień od dnia doręczenia postanowienia.
- ◆ Zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi w razie przegrania sprawy.
- ◆ W razie oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych strona nie

może ponownie domagać się zwolnienia powołując się na te same okoliczności, które stanowiły uzasadnienie oddalonego wniosku.

- ◆ Ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, oparty na tych samych okolicznościach, podlega odrzuceniu. Na odrzucenie wniosku nie przysługuje zażalenie.
- ◆ Sąd cofnie zwolnienie od kosztów sądowych, jeżeli okaże się, że okoliczności, na podstawie których je przyznano, nie istniały lub przestały istnieć. W obu wypadkach strona obowiązana jest uiścić wszystkie przepisane opłaty oraz zwrócić wydatki, jednakże w drugim wypadku sąd może obciążyć stronę tym obowiązkiem także częściowo.
- ◆ Stronę, która uzyskała zwolnienie od kosztów sądowych na podstawie świadomego podania nieprawdziwych okoliczności, sąd, cofając zwolnienie, skazuje na grzywnę w wysokości do 1000 złotych.
- ◆ Istnieją kategorie spraw (np. o zasądzenie lub podwyższenie alimentów, ustalenie ojcostwa), w których osoba występująca z żądaniem jest z mocy prawa zwolniona od kosztów sądowych.

Kto i w jaki sposób może domagać się ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu?

- ◆ O ustanowienie adwokata lub radcy prawnego może domagać się strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części. Może domagać się także osoba niezwolniona przez od kosztów sądowych, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.
- ◆ Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy. Może taki wniosek złożyć też w sądzie, który nie jest właściwy dla prowadzenia sprawy, lecz w okręgu, którego wnioskodawca ma miejsce zamieszkania.

- ◆ Sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny. "Potrzeba udzielenia profesjonalnej pomocy prawnej stronie zachodzi przede wszystkim w sytuacji, gdy strona jest nieporadna, przez co należy rozumieć sytuację, w której nie potrafi ona w zrozumiały i poprawny sposób przedstawić swojego stanowiska procesowego oraz nie ma podstawowej orientacji w regułach rządzących procesem cywilnym, w związku, z czym nie można zasadnie oczekiwać, iż pouczenia sądu udzielane w trybie art. 5 k.p.c. będą wystarczające dla zapewnienia tej stronie odpowiedniej wiedzy o możliwych i celowych czynnościach procesowych. O potrzebie przyznania pełnomocnika z urzędu można też mówić wtedy, gdy strona wprawdzie nie jest nieporadna, jednakże sprawa ma na tyle skomplikowany pod względem prawnym lub faktycznym charakter, że jej właściwe prowadzenie wymaga pogłębionej wiedzy prawniczej. Wreszcie, potrzeba ustanowienia pełnomocnika z urzędu istnieje wtedy, gdy strona (np. ze względu na chorobę) nie jest w stanie samodzielnie prowadzić sprawy, w szczególności stawiać się na kolejne terminy rozpraw" (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 30 grudnia 2014 r., I ACa 477/14).
- ◆ Sąd cofnie ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, jeżeli okaże się, że okoliczności, na których podstawie je przyznano, nie istniały lub przestały istnieć. Wówczas strona zobowiązana jest uiścić wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego dla niej ustanowionego.
- ◆ Strona może we wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu wskazać imiennie osobę adwokata lub radcy prawnego, który miałby ją reprezentować.

Opracował mecenas Przemysław Stich w ramach projektu

Nieodpłatna Pomoc Prawna 2021rok